

Európsky týždeň mobility aj v Banskej Bystrici

Kohokoľvek sa opýtate: „Chceš dýchať čistý vzduch? Ruší ťa hluk z automobilovej dopravy? Vadia ti dopravné zápchy?“, odpovie kladne. Keď sa ho však opýtate: „Čo robíš preto, aby sa situácia zlepšila?“, je zaskočený touto otázkou. Chceme žiť v čistom, tichom, zdravom životnom prostredí, ale ráno nasadáme do áut, aby sme sa v pohodlí odviezli do práce, niektorí tinedžeri aj do školy – pohodlie nadovšetko. Preto má význam každá aktivita, poukazujúca na potrebu zmeny v tomto smere. Jednou z nich je septembrový Európsky týždeň mobility (ETM). Zapojilo sa do neho celkovo 13 miest, pričom Banská Bystrica bola v poradí tretím mestom prihláseným do ETM. Organizátormi týždňovej kampane v našom meste bolo mesto Banská Bystrica, Slovenská agentúra životného prostredia Banská Bystrica a Občianska cykloiniciatíva Banská Bystrica.

Cyklofest

Európsky týždeň mobility odštartoval 16. septembra Cyklofest – a to nielen symbolicky, ale doslovne. Primátor mesta Banská Bystrica Peter Gogola, generálna riaditeľka SAŽP Dagmar Rajčanová a zástupkyňa Občianskej cykloiniciatívy Andrea Štulajterová slávnostne otvorili toto podujatie. Generálna riaditeľka SAŽP potvrdila svoju podporu alternatívnym spôsobom dopravy v meste aj osobnou účasťou na osemkilometrovom cyklistickom okruhu, absolvovanom v rámci Cyklofestu ako inak – na bicykli. Nielen milovníci cyklistiky si prišli pozrieť vystúpenie cykloakrobatov, pri ktorom naozaj „krv tuhla v žilách“, a naživo sa zoznámili s elektrobicyklami. Po návrate cyklistov z 23-kilometrového okruhu bolo žrebovanie tomboly, do ktorej boli zaradení všetci zúčastnení cyklisti bez ohľadu na vek. Najstarším účastníkom Cyklofestu bol 75-ročný pán „vyspovedaný“ moderátorkou podujatia hneď po príjazde do cieľa. Spolupatričnosť k cyklistickej „obci“ prišlo vyjadriť viac ako 150 cyklistov.

Osveta v environmentálnej výchove

V pondelok (17. 9.) a v utorok (18. 9.) pokračoval ETM v Banskej Bystrici osvetovými aktivitami priamo v priestoroch Slovenskej agentúry životného prostredia v Banskej Bystrici. Pracovníci Odboru environmentálnej výchovy a vzdelávania pripravili pre žiakov základných škôl premietanie filmu z archívu medzinárodného festivalu Envirofilm, ktorého organizátorom je každoročne SAŽP. Žiakov a vyučujúcich privítala na pôde SAŽP generálna riaditeľka Dagmar Rajčanová a vysvetlila im aj zmysel celého ETM. Pri výbere dokumentárneho filmu sa prihliadalo na poslanstvo ETM a vek žiakov. Španielsky film Kolesá, točte sa videlo každý deň viac ako 50 žiakov štvrtých a piatych ročníkov zo štyroch škôl v meste. Pre danú vekovú kategóriu zaujímavým spôsobom priblížil vývoj automobilovej dopravy od začiatkov až po súčasnosť a poukázal na negatívne dôsledky, ktoré so sebou prináša. Vo filme sa hrané pasáže striedali s kreslenými a historickými snímkami, čo sa žiakom obzvlášť páčilo. Konkrétne „holé“ fakty sprostredkoval film zaujímavým názorovým spôsobom. Napr. počet áut na svete dosiahol v roku 2010 1 miliardu, keby sa všetky autá zoradili, obtočili by 100x rovník na našej zemeguli, k čomu bol priradený ilustračný obrázok. Po skončení premietania odborní pracovníci SAŽP otázkami a výzvami aktivizovali žiakov, aby vyjadrili svoj názor na skutočnosti prezentované vo filme a vlastné skúsenosti s automobilovým druhom dopravy. Vedomostný kvíz preveril, ako pozorne film žiaci sledovali. Otázky do neho

Pelotón odštartoval o pol desiatej a vybral sa na 25-kilometrovú trať

Vystúpenie cykloakrobatov bolo zatriktívením programu

Generálna riaditeľka SAŽP Ing. Dagmar Rajčanová privítala žiakov na pôde agentúry

Žiaci nemali problém s odpoveďami na kvízové otázky, čo svedčí o tom, že film pozorne sledovali

Podujatia Polícia deťom sa zúčastnilo 216 detí, prevažne 3., 4. a 5. ročníkov ZŠ a predškôláci z MŠ

Každý žiak dostal Preukaz zodpovedného cyklistu, ochranné reflexné prvky a omaľovánky

Cieľom výletu pripraveného pre deti z detských domovov bolo okolie hotela Kráľova studňa

vybrali kolegovia z odboru environmentálnej výchovy a vzdelávania tak, aby zároveň zhrnul najdôležitejšie poznatky, ktoré žiaci touto zábavnou formou získali. Súťažné otázky doplnili vždy príslušné obrazové sekvencie z filmu. Kvíz ukázal, že deti film pozorne sledovali a nemali problém odpovedať aj na nie jednoduché otázky. Každá správna odpoveď bola odmenená napr. kartami alebo pexesom s environmentálnou tematikou. S prázdnyimi rukami neodišiel domov nikto, každý žiak dostal multimediálne CD Detektív v prírode. Učiteľom venovali organizátori podujatia edukačné pomôcky využiteľné v procese environmentálnej výchovy. V utorok prejavil o podujatie záujem aj Slovenský rozhlas.

Foto: Mirka Jančová

„Záchranári“ vysvetlili deťom, ako zistiť, či ranený dýcha a ako sa podáva umelé dýchanie z úst do úst

Polícia deťom

V stredu (19.9.) pokračovali osvetové aktivity žiakov na „mobilnom ihrisku“, na ktoré sa premenilo Námestie SNP v Banskej Bystrici. Bolo tu veru riadne živo, počet účastníkov 216 potvrdil záujem škôl o podujatie Polícia deťom. V Banskej Bystrici nie je totiž momentálne žiadne dopravné ihrisko, kde by sa naučili, ako sa správať na bicykli, aby neohrozili seba ani iných účastníkov cestnej premávky. Tu si to vyskúšali dokonca s pomocou naslovovzatých odborníkov – príslušníkov policajných zborov. V jednej časti námestia mali žiaci k dispozícii dráhu s dopravnými značkami, na ktorej príslušníci polície vysvetľovali pravidlá platné pre cyklistov, na pódiu im členovia záchrannej zdravotnej služby ukázali, ako poskytnúť prvú pomoc pri najčastejšie sa vyskytujúcich úrazoch a ďalšie stanovište patrilo policajtom, ktorí deťom vysvetľovali význam dopravných značiek a povinnú výbavu každého cyklistu. Dráhu mohli prejsť deti na bicykli alebo kolobežke. Po absolvovaní všetkých stanovišť dostal každý žiak preukaz zodpovedného cyklistu vystavený na jeho vlastné meno, učiteľka edukačné pomôcky na environmentálnu výchovu. Sprestrením podujatia bola prítomnosť mestskej polície so služobným psom. Na zorganizovaní podujatia Polícia deťom sa podieľala SAŽP zabezpečením 216 žiakov základných a materských škôl, ako aj príslušníkov z Krajského policajného zboru a z Mestskej polície Banská Bystrica. Prijemné bolo, že o podujatie prejavili záujem a spontánne sa do neho zapojili aj okoloidúci rodičia či starí rodičia s deťmi.

Cyklobusom na Kráľovu studňu

Piatok privítal účastníkov výletu na Kráľovu studňu – deti z viacerých detských domovov v Banskej Bystrici a z Valaskej, vychovávateľky, pracovníkov SAŽP a mestského úradu, zástupkyne občianskeho združenia Dlane, priam ukázkovým počasím. Všetci sa odviezli zadarmo cyklobusom na Panskú kolibu, odkiaľ išli 5 km pešo k horskému hotelu Kráľova studňa vo Veľkej Fatre. Cestou im pracovník Mestského úradu Banská Bystrica, oddelenia životného prostredia, vysvetlil, v akom pohorí sa nachádzajú, aké rastliny, živočíchy tu žijú. Počas túry deti spoznávali okolité stromy a rastliny, sprestrením pre všetkých boli zaujímavé príhody sprievodcu z prírody.

Do cieľa dorazili krátko pred obedom, takže pripravené občerstvenie, o ktoré sa postaralo vedenie hotela, prišlo všetkým vhod. Motivačne zapôsobilo na zverencov rozprávanie mladého čašníka pochádzajúceho z detského domova, ktorý tu pracuje a nedávno úspešne absolvoval maturitnú skúšku. Po krátkej prestávke sa pokračovalo k prameňu rieky Bystrica, odkiaľ bol nádherný výhľad na okolité pohoria. Tu sa deti zapojili do pohybovo-osvetových aktivít, ktoré im pripravili kolegovia z Odboru environmentálnej výchovy a vzdelávania. Hovorí sa: čas prísť, čas odísť, nikomu sa však akosi nechcelo vybrať na spiaťočnú cestu k autobusu. Deti si výlet užívali a „dospeláci“ boli radi, že sa ho podarilo s pomocou všetkých zainteresovaných pripraviť. Ako pamiatku na tento deň dostalo každé dieťa tričko s emblémom ETM, DVD Detektív v prírode a vychovávateľky edukačné pomôcky využiteľné pri environmentálnej výchove.

PaedDr. Iveta Lanáková

Slovenská agentúra životného prostredia